

แนวทางการตรวจสอบงบการเงิน

จัดทำโดย

นางสาวอรรทัย ปานเจริญ นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

กลุ่มบัญชี กองคลัง กรมควบคุมโรค

แนวทางการตรวจสอบงบการเงิน

หลักการและเหตุผล

ตามที่หน่วยงานภาครัฐได้ปฏิบัติงานในระบบการบริหารการเงินการคลังแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2547 เป็นต้นมา ซึ่งในระยะแรกของการใช้งาน บุคลากรยังไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในระบบ GFMS ทำให้มีข้อผิดพลาดต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชี งบทดลอง หรือ งบการเงินของหน่วยงานไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อน ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่องบการเงินแผ่นดิน มีความผิดพลาด คลาดเคลื่อนมาก กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่าควรเปิดให้ส่วนราชการจัดทำกระดาดำทำการปรับปรุงรายการบัญชีของปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2553 เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี นอกจากนี้ กรมควบคุมโรคได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้หน่วยเบิกจ่ายในสังกัดกรมถือปฏิบัติ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อให้หน่วยเบิกจ่ายต่าง ๆ ในสังกัดกรมควบคุมโรค สามารถจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง และกรมควบคุมโรคสามารถบริหารจัดการและควบคุมให้หน่วยเบิกจ่ายในสังกัดปฏิบัติงานด้านบัญชีได้ถูกต้อง เปรียบตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลทางบัญชีที่ผิดพลาดให้ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง

จากการตรวจสอบงบทดลองในระบบ GFMS ของหน่วยเบิกจ่ายในสังกัดกรมพบว่า ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีสาเหตุจากหน่วยเบิกจ่ายขาดการตรวจสอบงบทดลองของหน่วยงานตนเอง จึงไม่สามารถทราบถึงข้อผิดพลาด และไม่ได้แก้ไข ปรับปรุงรายการดังกล่าว ทำให้ข้อผิดพลาดต่างๆสะสมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการตรวจสอบงบทดลองของหน่วยงานตนเองอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสอบตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กำหนด เป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยเบิกจ่ายต้องยึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยเบิกจ่ายมีข้อมูลทางบัญชีที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้รายงานการเงินในภาพรวมของกรมมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่าย สามารถใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบงบทดลองและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้
2. เพื่อให้งบการเงินของหน่วยเบิกจ่ายมีความถูกต้อง ไม่มีข้อผิดพลาดและส่งผลให้งบการเงินในภาพรวมของกรมควบคุมโรค มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทางการบริหารได้
3. เพื่อให้หน่วยเบิกจ่ายผ่านเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่กรมควบคุมโรค กำหนด

คำนิยาม

แนวทางการตรวจสอบงบการเงิน หมายถึง วิธีการ หรือขั้นตอนในการตรวจสอบงบการเงินหรือ งบทดลองในระบบ GFMS เพื่อค้นหาข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการบันทึกรายการในระบบ GFMS และเพื่ ดำเนินการแก้ไข ยกเลิกหรือปรับปรุงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นต่อไป

ขอบเขต (Scope)

แนวทางการตรวจสอบงบการเงิน ใช้ประโยชน์สำหรับหน่วยเบิกจ่าย ทั้งในกรมควบคุมโรค และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆได้

ขั้นตอนในการตรวจสอบงบการเงินหรืองบทดลองในระบบ GFMS มีดังนี้

1.เรียกงบทดลองรายเดือนหน่วยเบิกจ่าย หรือรายวันหน่วยเบิกจ่ายผ่านเครื่อง GFMS Terminal หรือผ่าน Web Online

- GFMS Terminal ใช้คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH งบทดลองรายเดือนหน่วยเบิกจ่าย โดยระบุงวด 1 ถึงงวดที่ต้องการตรวจสอบ แล้วตรวจสอบ ช่อง “ยอดยกมา” และช่อง “ยอดยกไป” ถ้าพบว่า ช่องยอดยกมา ติดลบ แสดงว่ารายการผิดพลาดเกิดตั้งแต่ปีก่อน กรณีต้องการตรวจสอบงบทดลองงวดใดก็ให้เรียก งบทดลองงวดนั้นมาตรวจสอบ

- GFMS Web Online โดยเลือกเข้าระบบบัญชีแยกประเภท → รายงานงบทดลอง – รายเดือนหน่วยเบิกจ่าย

ตัวอย่างงบทดลอง

รายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือน

Page No. : 1

Program name : ZGL_MVT_MONTH_ZZPMT รหัสหน่วยงาน 2104 กรมควบคุมโรค

Report date : 11.07.2013

User name : 2104A01

หน่วยเบิกจ่าย 000002100400004 บก 4

Report Time : 13:27:20

ประจำงวด 009 ถึง 009 ประจำปี 2013

บัญชีแยกประเภท	ยอดยกมา	เดบิต	เครดิต	ยอดยกไป
1101010101 เงินสดในมือ	49,900.00	10,746,221.59	(10,746,221.59)	49,900.00
1101010104 เงินอุดหนุนราชการ	13,487,000.00	0.00	0.00	13,487,000.00
1101010106 เชื้อในมือ	0.00	0.00	0.00	0.00
1101010112 พักเงินนำส่ง	145,500.00	9,281,712.43	(8,659,712.43)	767,500.00

2.ตรวจสอบดุลบัญชีแยกประเภทยอดคงเหลือในช่อง “ยอดยกไป” ตามดุลบัญชีปกติของแต่ละหมวดบัญชี

รหัส	ประเภทบัญชี	เดบิต	เครดิต
1	สินทรัพย์	สินทรัพย์	ปรับมูลค่าสินทรัพย์ - ค่าเสื่อมราคาสะสม - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ค่าตัดจำหน่ายสะสม
2	หนี้สิน		หนี้สิน
3	ทุน		ทุนของหน่วยงาน
		ทุนเพิ่ม / ลด , บัญชีอื่นๆ	
4	รายได้	ปรับมูลค่ารายได้ - รายได้ (ระบุประเภท) จ่ายคืน	รายได้
5	ค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่าย	คชจ.ระหว่างหน่วยงาน- รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

รายการบัญชีแต่ละหมวดที่ต้องมียอดเป็นศูนย์ ได้แก่

หมวดสินทรัพย์

- บัญชีพักเงินนำส่ง
- พักรอ Clearing
- พักเงินสดรับ
- ปรับปรุงเงินฝากคลัง
- พักหักล้างการรับโอนสินทรัพย์

หมวดหนี้สิน

- เจ้าหนี้ส่วนราชการ-รายได้รับแทนกัน
- ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง

หมวดค่าใช้จ่าย

- บัญชีปรับหมวดรายจ่าย
- บัญชีหักค่าใช้จ่าย
- บัญชีหักหักล้างการโอนสินทรัพย์

หมวดยกยอด

- บัญชีหักเงินฝากคลัง
- บัญชีหักเงินรับฝากส่วนราชการ
- บัญชีหักเงินทศรองราชการ
- บัญชีหักใบสำคัญค่าง่าย

3. ตรวจสอบข้อบัญญัติแยกประเภทให้เหมาะสมกับหน่วยงาน โดยพิจารณาภารกิจหลักของกรมควบคุมโรค ซึ่งบัญชีต่อไปนี้กรมควบคุมโรคไม่สามารถใช้ได้ ได้แก่

- อาคารราชพัสดุ ค่าเสื่อมราคา และค่าเสื่อมราคาสะสม ที่เกี่ยวข้องกับอาคารราชพัสดุ ซึ่งบัญชีกลุ่มนี้ให้ใช้ เฉพาะกรมธนารักษ์เท่านั้น

- ถนน เขื่อน สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน ใช้เฉพาะกรมทางหลวง กรมชลประทาน

4.ตรวจสอบความสัมพันธ์ของรายการบัญชี

- ช่อง “ยอดยกไป”
- รายการเคลื่อนไหวในช่อง “เดบิต” และ “เครดิต”

หาความสัมพันธ์ของบัญชีและจำนวนเงิน ที่ปรากฏในงบทดลองช่อง “เดบิต” และช่อง “เครดิต” ดังนี้

4.1 บัญชีเงินสดในมือ รายการที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับบัญชีเงินสดในมือ

ด้านเดบิต ได้แก่รายการรับเงิน เกี่ยวกับรายได้แผ่นดิน รายได้เงินนอกงบประมาณ

เงินรับฝากอื่น เงินประกันสัญญา เบิกเกินส่งคืน

เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ – รายได้รับแทนกัน รับชำระหนี้เงินยืม

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีเงินสดในมือ (1101010101)

เครดิต บัญชีรายได้แผ่นดิน (ระบุประเภท) (41/42xxxxxxxx) หรือ

บัญชีรายได้เงินนอกงบประมาณ (43xxxxxxxx) หรือ

บัญชีเงินรับฝากอื่น (2111020199)

บัญชีเงินประกันอื่น (2112010199) หรือ

บัญชีเบิกเกินส่งคืนรอนำส่ง (2116010104) หรือ

บัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ (1102010102) หรือ
บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน (2101020106) หรือ
บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2101020101)

ฯลฯ

ด้านเครดิต ได้แก่รายการนำเงินส่งคลัง นำเงินสดฝากธนาคาร

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีพักเงินนำส่ง (1101010112) หรือ

บัญชีเงินฝากไม่มีรายตัว (1101030199) หรือ

บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่สถาบันการเงิน (1101030101) หรือ

บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่สถาบันการเงิน (1101030102)

เครดิต บัญชีเงินสดในมือ (1101010101)

4.2 บัญชีพักเงินนำส่ง

ด้านเดบิต ได้แก่รายการนำเงินส่งคลังเป็นเงินสด

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีพักเงินนำส่ง (1101010112)

เครดิต บัญชีเงินสดในมือ (1101010101)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการอัตโนมัติหลังจากนำเงินส่งที่ธนาคารกรุงไทยเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร
ของกรมบัญชีกลาง

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5210010102) โอนเงินนอก
งบประมาณให้กรมบัญชีกลาง หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5210010103) โอนเงินรายได้
แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5209010112) ส่งเงินเบิกเกิน
ส่งคืนให้กรมบัญชีกลาง

เครดิต บัญชีพักเงินนำส่ง (1101010112)

4.3 บัญชีพักรอ Clearing

ด้านเดบิต ได้แก่รายการอัตโนมัติหลังจาก ธ.กรุงไทย เรียกเก็บเงินตามเช็คได้และปรับเพิ่ม
เงินฝากธนาคารให้กรมบัญชีกลาง

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีพักรอ Clearing (1101010113)

เครดิต บัญชีפקเงินนำส่ง (1101010112)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการอัตโนมัติหลังจากนำเช็คส่งที่ ธ.กรุงเทพ เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของ
กรมบัญชีกลาง

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5210010102) โอนเงินนอก
งบประมาณให้กรมบัญชีกลาง หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5210010103) โอนเงินรายได้
แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงาน (5209010112) ส่งเงินเบิกเกิน
ส่งคืนให้กรมบัญชีกลาง

เครดิต บัญชีพักรอ Clearing (1101010113)

4.4 บัญชีเงินฝากคลัง

ด้านเดบิต ได้แก่

- รายการที่เกิดจากระบบบันทึกปรับเพิ่มเงินฝากคลังให้อัตโนมัติหลังจากที่บันทึก
ข้อมูลนำส่งเงินเข้าระบบ GFMS และกรมบัญชีกลางกระทบบยอดผ่านรายการเรียบร้อยแล้ว

- รายการรับโอนเงินเข้าบัญชีโดยวิธีโอนขายบิล

- รายการเบิกหักผลส่ง

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีเงินฝากคลัง (1101020501)

เครดิต บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน-ปรับเพิ่มเงินฝากคลัง
(4308010105) หรือ

บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานรับเงินถอนคืนรายได้จาก
รัฐบาล (4308010111) หรือ

บัญชีรายได้ระหว่างกัน-ภายในกรมเดียวกัน (4308010118) หรือ

บัญชีรายได้จากการอุดหนุน-หน่วยงานภาครัฐ (4302010101)

ด้านเครดิต ได้แก่

- รายการที่ระบบบันทึกปรับลดเงินฝากคลังให้อัตโนมัติหลังจากบันทึกรายการ
ขอเบิกเงินจากคลัง

- รายการโอนเงินเข้าบัญชีโดยวิธีโอนขายบิล
- รายการเบิกหักผลกส่ง

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-ปรับเงินฝากคลัง (5210010105) หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานโอนเงินรายได้แผ่นดินให้

กรมบัญชีกลาง (5210010103) หรือ

บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างกัน-ภายในกรมเดียวกัน (5210010117)

เครดิต บัญชีเงินฝากคลัง (1101020501)

4.5 บัญชีเงินฝากธนาคาร (งบประมาณ) / เงินฝากธนาคาร (นอกงบประมาณ)

ด้านเดบิต ได้แก่

- รายการที่เกิดจากระบบบันทึกปรับเพิ่มเงินฝากธนาคารหลังจากกรมบัญชีกลางสั่งโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ

- รายการกลับรายการขอจ่าย

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) (1101020603) หรือ

บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) (1101020604)

เครดิต บัญชีค้างรับจากกรมบัญชีกลาง (1102050124) หรือ

บัญชีใบสำคัญค้างจ่าย (2102040102) หรือ

บัญชีเจ้าหน้าที่การค้า-บุคคลภายนอก (2101010102)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการที่เกิดจากระบบบันทึกปรับลดเงินฝากธนาคารหลังจากบันทึกรายการขอจ่ายเงิน

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีใบสำคัญค้างจ่าย (2102040102) หรือ

บัญชีเจ้าหน้าที่การค้า-บุคคลภายนอก (2101010102)

เครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) (1101020603) หรือ

บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) (1101020604)

4.6 บัญชีค้างรับจากกรมบัญชีกลาง

ด้านเดบิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากบันทึกรายการขอเบิก

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค้างรับจากกรมบัญชีกลาง (1102050124)

เครดิต บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานรับเงิน (43070101xx)

(ระบุประเภทงบประมาณ) จากรัฐบาล หรือ

บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานรับเงินนอกงบประมาณ

จากกรมบัญชีกลาง (4308010101)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากกรมบัญชีกลางส่งโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) (1101020603) หรือ

บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) (1101020604)

เครดิต บัญชีค้างรับจากกรมบัญชีกลาง (1102050124)

4.7 บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย

ด้านเดบิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากบันทึกรายการขอจ่ายเงิน

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย (2102040102)

เครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) (1101020603) หรือ

บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) (1101020604)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากบันทึกรายการขอเบิกเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ

บัญชีวัสดุคงคลัง (1105010105) หรือ

บัญชีพัสดุสิ้นทรัพย์ (ระบุประเภท) หรือ

บัญชีเงินรับฝากอื่น (2111020199) หรือ

บัญชีเงินประกันอื่น (2112010199)

เครดิต บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย (2102040102)

4.8 บัญชีเจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก

ด้านเดบิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากกรมบัญชีกลางส่งโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีเจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก (2101010102)

เครดิต บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงิน(43070101xx)

(ระบุประเภทงบประมาณ) จากรัฐบาล หรือ

บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน – หน่วยงานรับเงินนอกงบประมาณจาก
กรมบัญชีกลาง (4308010101)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากระบบบันทึกรายการขอเบิกเงินเพื่อ
ขอรับเงินเข้าบัญชี เงินฝากธนาคารของเจ้าหนี้ หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ

บัญชีวัสดุคงคลัง (1105010105) หรือ

บัญชีพัสดุภัณฑ์ (ระบุประเภท) หรือ

บัญชีเงินรับฝากอื่น (2111020199) หรือ

บัญชีเงินประกันอื่น (2112010199) หรือ

เครดิต บัญชีเจ้าหนี้การค้า – บุคคลภายนอก (2101010102)

4.9 บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่าย รอนำส่ง

ด้านเดบิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากที่บันทึกรายการขอจ่ายกรณีบันทึก
รายการขอเบิกเพื่อขอรับเงินเข้าส่วนราชการ หรือ กรมบัญชีกลางประมวลผลส่งจ่ายเงินเข้าบัญชี
เงินฝากธนาคารของเจ้าหนี้ หรือผู้มีสิทธิรับเงินกรณีบันทึกรายการขอเบิก เพื่อจ่ายตรงเจ้าหนี้

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง (ระบุประเภท) (21020401xx)

เครดิต บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงิน (43070101xx) (ระบุ

ประเภทงบประมาณ) จากรัฐบาล หรือ

บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน – หน่วยงานรับเงินนอกงบประมาณ

จากกรมบัญชีกลาง (4308010101)

ด้านเครดิต ได้แก่รายการที่ระบบบันทึกให้อัตโนมัติหลังจากระบบบันทึกบัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่าย
รอนำส่งด้านเดบิต

คู่บัญชีที่เกิดขึ้น คือ

เดบิต บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย (2102040102) หรือ

บัญชีเจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก (2101010102)

เครดิต บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง (ระบุประเภท) (21020401xx)

5. หาความสัมพันธ์ของบัญชีและจำนวน เงินในงบทดลองช่อง “ยอดยกไป”

5.1 บัญชีเงินสดในมือ

ยอดคงเหลือต้องตรงกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่ทำตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2551 ถ้าไม่ตรงเกิดจาก

- บันทึกข้อมูลการจัดเก็บหรือข้อมูลนำส่งไม่ครบถ้วน
- ยอดยกมาไม่ได้รับการแก้ไข

5.2 บัญชีเงินฝากธนาคารใน / นอกระบบประมาณ

ยอดคงเหลือ = รายการขอเบิกที่ยังไม่ได้บันทึกรายการขอจ่ายเงิน ควรจัดทำบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของจำนวนเงินคงเหลือ บัญชีที่เกี่ยวข้องคือ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) (1101020603) หรือ

บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) (1101020604) หรือ

บัญชีค้างรับกรมบัญชีกลาง (1102050124)

เครดิต บัญชีเจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก (2101010102) หรือ

บัญชีใบสำคัญค้างจ่าย (2102040102)

5.3 บัญชีเงินฝากคลัง

ยอดคงเหลือ = จำนวนเงินคงเหลือของบัญชีหมวดหนี้สินหรือรายได้เงินนอกงบประมาณที่ฝากคลัง ได้แก่ เงินรับฝากอื่น เงินประกันอื่น เงินประกันสัญญา รายได้เงินนอกงบประมาณ บัญชีที่เกี่ยวข้องคือ

เดบิต บัญชีเงินฝากคลัง (1101020501)

เครดิต บัญชีเงินรับฝากอื่น (2111020199) หรือ

บัญชีเงินประกันอื่น (2112010199) หรือ

บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2101020101) หรือ

บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน (2101020106)

บัญชีรายได้เงินนอกงบประมาณ (ระบุประเภท 43xxxxxxx) หรือ

5.4 บัญชีเงินทรองราชการ

ยอดคงเหลือ = ยอดวงเงินทรองที่ได้รับอนุญาตให้ไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งสัมพันธ์กับบัญชีเงินทรองราชการรับจากคลัง-เพื่อการดำเนินงาน บัญชีที่เกี่ยวข้องคือ

เดบิต บัญชีเงินทรองราชการ (1101010104)

เครดิต บัญชีเงินทรองราชการรับจากคลัง - เพื่อการดำเนินงาน(2202010101)

5.5 บัญชีลูกหนี้เงินยืมเงินงบประมาณ / ลูกหนี้เงินยืมเงินนอกงบประมาณ / ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝ่ายธนาคารพาณิชย์

ยอดคงเหลือ = จำนวนเงินตามสัญญาเงินยืมที่ยังไม่ได้บันทึกรายการล้างหนี้เงินยืม

5.6 บัญชีวัสดุคงคลัง

ยอดคงเหลือ = จำนวนเงินตามมูลค่าวัสดุคงคลังที่ยังไม่ได้เบิกใช้ หรือจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ปรับปรุงบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย และเท่ากับยอดคงเหลือในทะเบียนคุมวัสดุ

5.7 บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย / เจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก

ยอดคงเหลือ = จำนวนเงินที่ยังไม่ได้จ่ายชำระหนี้ตามใบแจ้งหนี้หรือหลักฐานขอเบิก

5.8 บัญชีรับสินค้า / ใบสำคัญ

ยอดคงเหลือ = จำนวนเงินของการตรวจรับงานในระบบ GFMS ที่ยังไม่ได้บันทึกการขอเบิกเงิน

5.9 บัญชีพักเบิกเงินอุดหนุน

ยอดคงเหลือ = การเบิกเงินงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน โดยยังไม่ทราบรายละเอียดค่าใช้จ่าย และเมื่อได้รับเงิน จากคลังนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์ โดยมีความสัมพันธ์กับบัญชีพักรับเงินอุดหนุน บัญชีที่เกี่ยวข้องคือ

เดบิต บัญชีพักเบิกเงินอุดหนุน(5107030101)

เครดิต บัญชีพักรับเงินอุดหนุน(4302040101)

การแก้ไข ปรับปรุงหลังจากตรวจสอบงบการเงินแล้วพบข้อผิดพลาด ให้ดำเนินการดังนี้

1.หน่วยเบิกจ่ายปรับปรุงรายการได้เอง ได้แก่

1.1 ปรับปรุงบัญชีที่เกี่ยวกับรหัสบัญชีแยกประเภทที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด เงินฝากธนาคารและรายการเทียบเท่าเงินสด รหัสศูนย์ต้นทุนที่ไม่ใช่หน่วยรับงบประมาณ รหัสกิจกรรมย่อย รหัสหน่วยงาน คู่ค้า โดยผ่าน 2 ช่องทาง คือ

- GFMS Terminal เลือกTransaction code : ZGL_JV

- GFMS Web Online โดยเลือกเข้าระบบบัญชีแยกประเภท → บันทึก/ปรับปรุงรายการบัญชี → บข 01 – บันทึกรายการบัญชีแยกประเภท → ประเภทเอกสาร JV - บันทึกรายการบัญชีทั่วไปไม่เกี่ยวกับเงินสดและเทียบเท่าเงินสด

1.2 ปรับปรุงบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวกับเงินสด เงินฝากธนาคารและรายการเทียบเท่าเงินสด โดยผ่าน 2 ช่องทาง คือ

- GFMS Terminal เลือกTransaction code : ZGL_JR

- GFMS Web Online โดยเลือกเข้าระบบบัญชีแยกประเภท → บันทึก/ปรับปรุงรายการบัญชี → บข 01 – บันทึกรายการบัญชีแยกประเภท → ประเภทเอกสาร JR – บันทึกรายการบัญชีเงินสดและเทียบเท่าเงินสด

2.หน่วยเบิกจ่ายไม่สามารถปรับปรุงเองได้ต้องส่งให้กองคลังเป็นผู้ปรับปรุงให้ เป็นการปรับปรุงข้อผิดพลาดของปีเก่า (J9) เช่น การไม่บันทึกการจ่ายเงินในระบบ จ่ายเงินในระบบซ้ำ ไม่บันทึกนำส่งเงิน บันทึกนำส่งเงินซ้ำ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- 1.หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0409.3/ว297 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2554
เรื่อง คู่มือการบันทึกและปรับปรุงรายการบัญชี ผ่าน GFMS Web Online
- 2.หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.3/ว281 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2555
เรื่อง แนวทางการตรวจสอบบัญชีของส่วนราชการในระบบ GFMS
- 3.หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วน ที่ กค 0423.3/ว150 ลงวันที่ 24 เมษายน 2556
เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีงบประมาณก่อน